

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права і процесу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

**Основні стандарти судочинства:
міжнародний та вітчизняний досвід**

підготовки магістра
спеціальності 081 «ПРАВО»
освітньо-професійної програми «ПРАВО»

Силабус освітнього компонента «Основні стандарти судочинства: міжнародний та вітчизняний досвід», підготовки магістра, галузі знань 08 ПРАВО, спеціальності 081 ПРАВО, за освітньо-професійною програмою ПРАВО.

Розробник: Музичук Катерина Сергіївна, професор кафедри кримінального права і процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки, доктор юридичних наук, доцент.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

(Яцишин М.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри кримінального права і процесу протокол № 1 від «12» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри: _____

(Фідря Ю.О.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	08 ПРАВО	Нормативний
	081 ПРАВО	Рік навчання 2-ий
Кількість годин/кредитів 120/4	ПРАВО	Семестр 3-ий
		Лекції 14 год.
		Практичні (семінарські) 22 год.
ІНДЗ: немає	МАГІСТР	Самостійна робота 76 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	08 ПРАВО	Нормативний
	081 ПРАВО	Рік навчання 2-ий
Кількість годин/кредитів 120/4	ПРАВО	Семестр 3-ий
		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 8 год.
ІНДЗ: немає	МАГІСТР	Самостійна робота 86 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

ППП	II. Інформація про викладача
Науковий ступінь	Музичук Катерина Сергіївна
Вчене звання	доктор юридичних наук
Посада	доцент
Контактна інформація	професор кафедри кримінального права і процесу
Консультації	+380992773831 Muzychuk.Kateryna@vnu.edu.ua
Онлайн консультації	викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій вул. Винниченка, 30, каб.225
Дні занять	https://meet.google.com/yxd-bywb-rje http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Основні стандарти судочинства: міжнародний та вітчизняний досвід» спрямований на формування у здобувачів освіти знань щодо основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні, вміння співвідносити їх з міжнародними стандартами судочинства, пошук шляхів приведення національного законодавства та правозастосовної практики у відповідність з міжнародними стандартами судочинства задля забезпечення єдності судової практики в інтересах забезпечення прав людини. Вивчення ОК сприятиме набуттю здатності у здобувачів освіти застосовувати знання та розуміння основних стандартів судочинства у сферах правотворчості та правозастосування.

2. Пререквізити

Вивчення вказаного освітнього компонента базується на наступних курсах: «Теорія права», «Конституційне право», «Права людини та прецедентна практика Європейського суду з прав людини», «Судові та правоохоронні органи», «Становлення європейської правової думки», «Європейські стандарти кримінального судочинства: практикум».

Постреквізити

Вивчення вказаного освітнього компонента необхідне для ефективного проходження практики в судах, адвокатурі та прокуратурі, а також успішного опанування майбутньої професії юриста.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента є формування цілісної системи наукових знань у сфері основних стандартів національного та міжнародного судочинства, оволодіння універсальними навичками правозастосувача для їх використання в професійній діяльності.

Завданнями освітнього компонента є: вивчення основоположних засад, які визначають нормотворчу діяльність у сфері судочинства та здійснення правосуддя; дослідження національних та міжнародних стандартів судочинства; аналіз впливу міжнародних стандартів на національну судову систему; поглиблення знань здобувачів щодо етапів

вдосконалення судочинства відповідно до європейських та міжнародних стандартів; пошук шляхів здійснення незалежного та неупередженого правосуддя в Україні.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення освітнього компонента у здобувачів освіти повинен бути сформований відповідний набір загальних та спеціальних компетентностей.

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері застосування стандартів судочинства при здійсненні правосуддя.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

У результаті засвоєння ОК здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі **результати навчання (РН):**

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр.*/ Бали
Тема 1. Поняття, класифікація та значення стандартів судочинства.	1	2	7	8	ДС/ДБ/ 4
Тема 2. Міжнародні та національні засади здійснення правосуддя.	1	2	8		ДС/Т/4
Тема 3. Загальні принципи незалежності суддів.	2	2	7		ДС/РЗ/4
Тема 4. Європейські основи доступу до правосуддя.	1	2	7		ДБ/Т/4
Тема 5. Ефективний судовий процес.	1	2	7		ІРС/ДС/ Т/ 4
Тема 6. Стандарти кримінального правосуддя.	2	2	8		ДС/РЗ/К/ 4
Тема 7. Написання судових рішень.	1	2	7		ІРС/АЗ 4
Тема 8. Своєчасне виконання судових рішень як складова права на справедливий суд.	1	2	7		ДС/Т/4
Тема 9. Роль суддів у дотриманні верховенства права та захисті прав людини.	2	4	8		РМГ/4
Тема 10. Застосування міжнародних стандартів при реформуванні судової системи України.	2	2	10		ІНДЗ/4
Іспит					60 балів
Усього годин/балів:	14	22	76	8	100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, АЗ – аналітична записка, аналіз закону/судового рішення тощо.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контр.*/ Бали
Тема 1. Поняття, класифікація та значення стандартів судочинства.	1		8		АЗ/ 4
Тема 2. Міжнародні та національні засади здійснення правосуддя.	1	2	8		ДС/Т/4
Тема 3. Загальні принципи незалежності суддів.	2	1	8		ДС/РЗ/4

Тема 4. Європейські основи доступу до правосуддя.	1	1	8	14	ДБ/Т/4
Тема 5. Ефективний судовий процес.	1		8		ІРС/Т/ 4
Тема 6. Стандарти кримінального правосуддя.	2	1	10		ДС/РЗ/К/4
Тема 7. Написання судових рішень.	1	1	8		ІРС/Р 4
Тема 8. Своєчасне виконання судових рішень як складова права на справедливий суд.			8		Т/4
Тема 9. Роль суддів у дотриманні верховенства права та захисті прав людини.	1	1	10		РМГ/4
Тема 10. Застосування міжнародних стандартів при реформуванні судової системи України.	2	1	10		ІНДЗ/4
Іспит					60 балів
Усього годин/балів:	12	8	86	14	100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, АЗ – аналітична записка, аналіз закону/судового рішення тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Формами самостійної роботи здобувача освіти з ОК «Основні стандарти судочинства: міжнародний та вітчизняний досвід» є опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; підготовка до виступу на семінарських заняттях; вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; робота в інформаційних мережах; анотування правових позицій Європейського суду з прав людини; робота над кейсами; підготовка та публікація наукових статей, тез; вирішення тестів; систематизація вивченого матеріалу перед іспитом; підготовка (написання) письмових робіт – аналітичних записок/аналізу судових рішень чи нормативно-правових актів, що включає підбір необхідних джерел інформації та їх опрацювання, підготовка дослідження з вузькоспеціалізованої проблематики із подальшою його презентацією перед аудиторією.

Завдання для самостійної роботи формуються на кожен навчальний рік окремо з урахуванням змін до законодавства та судової практики, входять до плану семінарського заняття кожної теми, доступні для здобувачів освіти на кафедрі та платформі Moodle.

Завдання для самостійної роботи не оцінюються окремо. Контроль засвоєння навчального матеріалу для самостійного опрацювання здійснюється під час проведення практичних занять та підсумкового контролю.

IV. Політика оцінювання

Поточне оцінювання (max 40 балів) здійснюється під час проведення практичних занять і реалізується через усне опитування, заслуховування та

аналіз доповідей питань, винесених на обговорення, письмове вирішення завдань, задач (казусів), письмові відповіді на окремі питання, участь у дискусіях/дебатах тощо.

Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях (max – 4 бали):

1 бал – незадовільно – питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання.

2 бали – задовільно – питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

3 бали – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, наведено класифікації, зроблені окремі висновки;

4 бали – відмінно – питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки.

Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з освітнього компоненту є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, судових рішень, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логіка викладення матеріалу, культура мовлення, емоційність та переконаність;
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки.

Підсумкова оцінка поточного контролю для здобувачів *денної* форми навчання виводиться шляхом визначення загальної суми балів за усі семінарські заняття.

Підсумкова оцінка поточного контролю для здобувачів *заочної* форми навчання виводиться шляхом визначення середньої арифметичної кількості балів за усі семінарські заняття із коефіцієнтом 10.

1. Політика викладача щодо здобувача освіти:

- обов'язкове відвідування навчальних занять (лекційних та практичних);
- ініціативність та прийняття активної участі у дискусії під час вирішення та обговорення теоретико-прикладних питань на заняттях;
- аргументоване формулювання своїх думок з обговорюваних питань;
- своєчасне, якісне та самостійне виконання запропонованих завдань;
- дотримання норм академічної поведінки та етики.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- систематичні запізнення на заняття;
- списування та плагіат.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях. Під час виконання модульних контрольних робіт та іспиту використання гаджетів заборонено.

2. Комунікація

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти:

1) індивідуальна консультація, яка надається згідно графіку консультацій на кафедрі, або онлайн консультація на платформі Google Meet, відповідь на письмовий запит, надісланий на електронну пошту або месенджер викладача;

2) Moodle (новинний форум, система приватних повідомлень, коментарі до завдань).

3. Політика щодо академічної доброчесності

Вивчаючи курс «Основні стандарти судочинства: міжнародний та вітчизняний досвід», здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/polozhennya_antyplagiat.pdf, а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

4. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

Бали зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Види наукової та практичної активності здобувача освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні	до 20
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 10
Виступ із доповіддю на науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіумі тощо	до 10
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 20
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 20
Участь у правопросвітницьких заходах	до 5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента*	до 10
Участь в Moot-courts	до 20

* Наприклад, онлайн курси «Правосуддя, дружнє до дітей», «Доступ жінок до правосуддя» на платформі HELP <https://help.elearning.ext.coe.int>.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 червня 2022 року <https://cutt.ly/mwi5lxf8>).

5. Політика щодо дедлайнів та перескладання

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених освітнім компонентом.

Пропущені семінарські заняття (незалежно від поважності причини) перескладаються шляхом виконання завдань семінарського заняття. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях.

Пропуски на семінарських заняттях та негативні оцінки (0 балів) можуть бути перескладені до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі кримінального права і процесу (каб. В-225). Перездача екзамену відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу і проводиться у формі письмового іспиту.

Екзаменаційний білет складається із трьох завдань:

1. Скласти текст доповіді на пропонувану тему.
2. Висловити власну позицію щодо поставленого запитання.
3. Розв'язати задачу.

Відповідь на питання та вирішення задачі потребують творчого підходу, вміння синтезувати отриманні знання, навички у застосуванні норм законодавства та вміння стисло та аргументовано викласти власну позицію. Роз'яснення до виконання кожного завдання доводиться до відома здобувачів освіти заздалегідь (на платформі Moodle).

Теми, на основі яких формуються завдання на іспит, доводяться до відома здобувачів, а також розміщуються на платформі Moodle.

Перелік тем для підготовки до екзамену

1. Сутність та значення основних стандартів судочинства.
2. Класифікація стандартів судочинства.
3. Національні стандарти судочинства.
4. Міжнародні та європейські стандарти судочинства.
5. Відмінність міжнародних та національних стандартів судочинства, їх взаємозв'язок.
6. Основні принципи незалежності судових органів.
7. Дотримання стандартів судочинства в умовах воєнного стану в Україні.
8. Заходи, що полегшують доступ до правосуддя.
9. Доступ до правосуддя в умовах воєнного стану.
10. Критерії ефективного судового процесу.
11. Якість судових рішень.
12. Обов'язкові складові судового рішення.
13. Особливості здійснення кримінального правосуддя.
14. Засади кримінального судочинства.
15. Виконання судових рішень як складова права на справедливий суд.
16. Роль суддів у забезпеченні ефективного застосування стандартів судочинства.
17. Захист прав людини як пріоритет у здійсненні судочинства.
18. Верховенство права як основа здійснення правосуддя.
19. Ефективне впровадження міжнародних стандартів судочинства в Україні.
20. Стратегії реформування судової системи України.

Максимальний результат виконання екзаменаційного завдання оцінюється у **60 балів**:

45-60 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна, з елементами самостійності: зокрема, повністю дотримана структура доповіді, наведено актуальні приклади з метою ілюстрації пропонуваних тез / відповідей; наведено релевантне законодавство, на основі якого сформульовано думку (наведено й міжнародні нормативні акти);

проаналізовано кожну фактичну обставину, наведену у задачі, та надано їй оцінку (впливає / не впливає на результат, а якщо впливає, то яким чином).

30-44 балів передбачає достатній рівень знань і навичок: відповідь логічна, але містить деякі неточності: зокрема, при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; не повністю дотримана структура доповіді, з метою ілюстрації пропонованих тез / відповідей наведено лише один приклад або декілька, але не релевантних; наведені релевантні національні та/або міжнародні нормативні акти, але перелік не повний; проаналізовано не всі фактичні обставини, наведені у задачі, не усім фактам надано правову оцінку.

15-29 балів передбачає наявність знань лише основних понять та правових явищ, дотичних до змісту курсу, здобувач освіти відповідає на питання, але лише у загальних рисах розуміється на матеріалі, відповіді неповні, містять суттєві неточності та помилки; не дотримана структура доповіді, з метою ілюстрації пропонованих тез / відповідей наведено один приклад або декілька, але не релевантних; наведені нерелевантні нормативні акти; аналіз фактичних обставин, наведених у задачі, зроблений поверхово, надано оцінку лише одиничним обставинам.

1-14 балів передбачає неповні, фрагментарні знання здобувачем основних понять та правових явищ; здобувач не сформулював конструктивних відповідей, а наведені ним тези чи одиничні аргументи містять істотні недоліки та/або грубі помилки; здобувач не виконав одного або кількох завдань.

0 балів – здобувач освіти взагалі не розкрив поставлені питання, не продемонстрував, що не засвоїв матеріал в достатньому обсязі для подальшого навчання.

Підсумкова оцінка з ОК «Основні стандарти судочинства: міжнародний та вітчизняний досвід» визначається в балах як сума оцінок поточного та підсумкового контролю: $40+60=100$ балів (бали вказано у максимальних значеннях).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90-100	Відмінно
82-89	Дуже добре
75-81	Добре
67-74	Задовільно
60-66	Достатньо
1-59	Незадовільно (необхідне перескладання)

У випадку отримання менше 60 балів (FX в ECTS) за результатами семестрового контролю, здобувач освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академзаборгованості.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (в ред. від 01.01.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
2. Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки: затв. Указом ПУ від 11.06.2021 р. № 231/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text>.
3. Основні принципи щодо незалежності правосуддя: схвал. Резолюціями 40/32 та 40/146 ГА ООН від 29.11 та 13.12.1985 р. URL: <https://court.gov.ua/userfiles/01.pdf>.
4. Велика хартія суддів (Основні принципи): прийнята КРЄС 17.11.2010 р. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/file/velyka_hartiya_suddiv.pdf.
5. Рекомендація КМ РЄ державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки від 17.11.2010 р. №1098. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a38#Text.
6. Про роль суддів у забезпеченні єдності застосування закону: висновок Консультативної ради європейських суддів №20 від 10.11.2017 р. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/vysnovok_kryes_20.pdf.
7. Documents of the Consultative Council of European Judges. Документи Консультативної ради європейських суддів : офіц. вид. / упоряд. А. О. Кавакін. 3-тє вид., допов. К., 2020. 940 с. Укр., англ. URL: <https://rm.coe.int/3-edition-docs-ccej-final/1680a06e89>.

Навчальна та наукова література

Основна

8. Бабенко Г. О. Європейські стандарти судоустрою і статусу суддів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. №4. С. 353-356. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/255544/252597>.
9. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства. К., 2015. 708 с. URL: https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2018/05/EU_Standarts_book_web-1.pdf.
10. Качурінер В. Л., Пахлеванзаде А. Аналіз європейського досвіду та європейських стандартів щодо організації судової влади в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №9. С. 558–561. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/24115/Аналіз%20європейськог%20досвіду%20та%20європейських%20стандартів%20щодо%20організації%20судової%20влади%20в%20Україні.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
11. Музичук К. С. Демократичні основи судочинства: монографія. Луцьк, 2019. 528 с.
12. Музичук К. С. Пропорційність в роботі суду та її зв'язок з демократією. *Парадигма пізнання: гуманітарні питання*. 2015. № 4(7). С. 28 – 40. URL: <file:///C:/Users/arriv/Downloads/524-2201-1-PB.pdf>.
13. Музичук К. С. Судова влада в демократичній державі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 3. С.195 – 198. URL: http://lsej.org.ua/3_2017/57.pdf.
14. Рудик П. А. Основні міжнародно-правові та європейські стандарти у сфері правосуддя та їх вплив на забезпечення єдності судової практики. *Часопис Київського університету права*. 2019. №4. С. 74-80. URL:

[file:///C:/Users/arriv/Downloads/115-Текст%20статті-216-1-10-20200318%20\(5\).pdf](file:///C:/Users/arriv/Downloads/115-Текст%20статті-216-1-10-20200318%20(5).pdf).

15. Comparative analysis of Ukrainian and Estonian law in the context of adaptation to EU legal standards. *International Journal of Public Law and Policy*/ Vol. 8. 2022. №3-4. URL: <https://www.inderscienceonline.com/doi/abs/10.1504/IJPLAP.2022.124425>.

Додаткова:

16. Музичук К. С. Глобальне громадянське суспільство, демократія та принципи судочинства. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. Т. XXII. 2018. С. 93 – 97. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12555>.

17. Музичук К. С. Стандарти ефективного забезпечення прав осіб у процесі підтримання публічного обвинувачення в суді. *Актуальні питання реформування правової системи: збірник матер. XVII міжн. наук.-практ. конф.* (м. Луцьк, 29 травня 2020). Луцьк, 2020. С. 173-175. URL: https://www.law.vnu.edu.ua/files/ugd/65dd18_8e729836b55049bbb728b501662d5d98.pdf.

18. Паскар А. Л. Європейські стандарти правосуддя. *Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: Матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф.* (29 жовтня 2021р., Чернівці) / ред-кол.: О.В. Щербанюк та ін. Чернівці: 2021. С. 118-121. URL: https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2111/1/Європейські_стандарту_правосуддя_21.pdf.

19. Саленко О. Міжнародні стандарти у сфері судоустрою та статусу суддів, їх зміст і класифікація. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2014. С. 263-269. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Саленко-Міжнародні-стандарту-у-сфері-судоустрою.pdf>.

20. Tsuvina T. A. Онлайн суди та онлайн вирішення спорів у контексті міжнародного стандарту доступності правосуддя: міжнародний досвід. *Проблеми законності*. 2020. №149. С. 62-79. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=901573>.

21. Цвіркун Ю. Європейські стандарти справедливого суду та їх застосування під час вирішення публічно-правових спорів. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. №3 (31). С. 76-83. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1438/1485>.

22. Циліорик І. Актуальні питання застосування міжнародних правових стандартів під час досудового розслідування. *Наше право*. 2021. №4. С. 95-102. URL: https://web.archive.org/web/20211220020928id_/http://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/2021/12/95-_TSylyuryk-1.pdf.

23. Хлистік М.А., Озеруга О.В. Проблемні питання реформування системи українського правосуддя. *Історико-правовий часопис*. 2021. № 1 (16). С. 54–59. URL: <http://chasopys.hl.vnu.volyn.ua/index.php/chasopys/article/view/60>.

24. Muzychuk K. S. The importance of human rights for democracy and their judiciary protection. *Paradigm of knowledge. Multidisciplinary scientific*

Journal. 2019. № 1(33). P.16 – 30. URL: <https://naukajournal.org/index.php/Paradigm/article/view/1744/1807>.

25. Vervaele John A. E. European criminal justice in the European and global context. *New Journal of European Criminal Law*. 2019. № 10(1). P.7 – 16. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/2032284419840708>.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал судової влади України – <https://court.gov.ua>.
2. Сайт Ради Європи – <https://www.coe.int/web/portal/home>.
3. Сайт Верховного Суду – <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>.
4. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України – <https://ccu.gov.ua>.
5. Сайт Ради суддів України – <https://rsu.gov.ua>.
6. Сайт Вищої ради правосуддя – <https://hcj.gov.ua>.
7. Офіційний портал Верховної Ради України – <https://www.rada.gov.ua>.
8. Єдиний державний реєстр судових рішень – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Page/1>.
9. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbu.gov.ua>.
10. Сайт бібліотеки Волинського національного університету імені Лесі Українки – <http://library.vnu.edu.ua>.